

Asia: VN/27332/2023

Lausuntopyyntö ehdotuksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uutta rahapelijärjestelmää koskevaksi lainsäädännöksi

1. Näkemykset hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisessa

Toteuttaako ehdotettu säädöskokonaisuus näkemyksenne mukaan hallitusohjelmassa rahapelijärjestelmän uudistamiselle asetettuja tavoitteita ehkäistä ja vähentää pelaamisesta aiheutuvia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia haittoja sekä parantaa rahapelijärjestelmän kanavointiastetta?

MTV kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi uudeksi rahapelililaiksi. Uusi lainsäädäntö on tärkeä niin rahapelihaittojen vähentämiseksi, laittoman rahapelaamisen kitkemiseksi, kanavointiasteen nostamiseksi kuin myös useampien rahapeleihin käytettävien eurojen saamiseksi hyödyttämään suomalaista yhteiskuntaa. Kiitämmekin hallitusta siitä, että se on tarttunut asiassa toimeen ja vie asiakokonaisuutta eteenpäin.

MTV:n mielestä ehdotettu sääntelykokonaisuus on tasapainoinen ja vastaa sääntelylle asetettuihin tavoitteisiin. MTV katsoo, että esityksessä haetaan hyvää tasapainoa myös rahapelaamisen markkinoinnin osalta.

Pidämme erittäin tärkeänä sitä, että mainonnan rajoituksia kohdennetaan erityisesti sinne, missä lapsiin ja nuoriin kohdistuvat haitat ovat suurimmillaan, mikä tarkoittaa nykytiedon valossa sosiaalisen median mainontaa. Esimerkiksi tv:ssä on 0,04% mainoskatkoja, joita lapset katsovat yksin ja nekin käytännössä kokonaan lastenohjelmien yhteydessä, jotka rajataan pois rahapelimainonnasta sääntelyn perusteella ja rajattaisiin ilman muuta pois myös MTV:n oman harkinnan mukaisesti sääntelystä riippumatta.

Kotimaiseen sekä julkaisijan, että päätoimittajan vastuuta kantavaan mediaan ei pidä kohdentaa tarpeettomia rajoituksia. Sillä olisi sekä pelihaittoja kokonaisuutena lisäävä, että Suomen verotuloja vähentävä vaikutus.

2. Esityksen pääasialliset vaikutukset

Voitte kertoa näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnista.

Järkevästi toteutettuna rahapelijärjestelmää koskevalla sääntelyllä on myönteiset vaikutukset kotimaiseen mediakenttään. Positiiviset vaikutukset todetaan myös esitysluonnoksessa. Tämä on ehdottoman tärkeää ajassa, jossa journalistinen media toimii jatkuvassa alustatalouden ja globaalien somejättien puristuksessa. On myös perusteltua kotiuttaa markkinoinnin euroja verotuloina Suomeen, eikä jatkaa tämän hetken tosiasiallista tilannetta, jossa markkinointia tehdään ”harmaalla vyöhykkeellä” tai jopa laittomasti kv-somejättien alustoilla. Moniääninen, riippumaton media on demokratian perusedellytys ja kaikki vastuullista journalistista työtä sekä kotimaisten sisältöjen lähettämistä edistävät päätökset tulevat suoraan koko yhteiskunnan hyödyksi.

Hallitusohjelmaan on kirjattu myös reilun kilpailun lisääminen mediakentällä ja digitaalisessa mainosmarkkinassa huomioiden kansainvälisten alustajättien asema. Tämä sääntely osaltaan tukee tuota MTV:lle elintärkeää hallitusohjelmakirjausta.

a. Rahapelilain 1 luku – Yleiset säännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

b. Rahapelilain 2 luku – Yksinoikeustoimilupa, rahapeliteimilupa ja peliohjelmistotoimilupa

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

c. Rahapelilain 3 luku – Rahapeliin toimeenpano

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

d. Rahapelilain 4 luku – Rahapeliin markkinointi

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

Kannatamme esityksessä esitettyjä mainonnan sisällöllisiä rajoituksia, vaikuttajamarkkinoinnin rajoituksia ja sitä, että markkinointia tekee toimiluvan haltija itse. Muutamissa kohtaa on tarpeen selkeyttää, mitä tämä tarkoittaa käytännössä. MTV sitoutuu vastuulliseen brändimainontaan ja katsoo, että sääntelyn tulisi tukea tavoitetta siitä, että rahapeliin markkinointi on sekä vastuullista että keskittyy markkinan toimivuudelle välttämättömään brändien erotteluun erilaisten call-to-actionien sijaan. Näin ehkäistään haitallisia markkinoinnin muotoja ja samalla esityksessä tavoiteltu korkea kanavointiaste mahdollistuu myös mainonnan kautta.

Seuraavassa tarkemmin huomioita muutamista sääntelykohdista:

Pykälässä 48 todetaan, että rahapelejä ja toimiluvan haltijaa saa markkinoida, jos markkinointi on määrältään, laajuudeltaan, näkyvyydeltään ja toistuvuudeltaan maltillista sekä välttämätöntä rahapelikysynnän ohjaamiseksi tämän lain nojalla harjoitettavaan rahapelitoimintaan. Pidämme pykälää perusteltuna alkuosaltaan, mutta kohta ”välttämätöntä rahapelikysynnän ohjaamiseksi...”, jättää varsin paljon tulkinnanvaraa. Katsomme, että ei voi syntyä tilannetta, jossa toimiluvan haltija markkinoi palveluaan maltillisesti, hyvässä uskossa, vilpittömässä tarkoituksessa ja sääntelyä noudattaen ohjatakseen rahapelikysyntäänsä palveluunsa ja valvova viranomaisen tulkitsee, ettei markkinointi ollut välttämätöntä. Markkinointia tullaan tarvitsemaan kanavointiasteen nostamiseksi, siinä mielessä markkinointi on välttämätöntä. Ymmärrämme, että tällä voidaan pyrkiä siihen, että markkinointi on mittasuhteessa itse rahapelimarkkinaan, mutta tämä tulee mielestämme ilmi jo kohdassa ”määrältään, laajuudeltaan, näkyvyydeltään ja toistuvuudeltaan maltillista”.

Rahapelien verkkomainonnan rajaaminen toimiluvanhaltijan itsensä toimesta tapahtuvaan eivoroaikutteiseen mainontaan on mielestämme hyvin perusteltu. Se estää joitain kaikkein haitallisimpia markkinoinnin muotoja, kuten kumppanuuksia, joissa vaikuttaja saa seuraajiinsa kohdistuvaa markkinointia vastaan osuuden seuraajiensa pelihäviöistä. Näissä on nähty viime vuosina myös selkeitä ylilyöntejä, jotka on tässä yhteydessä syytäkin karsia pois. Rajoitus ehkäisee pelihaittoja riskialtteimmiksi arvioiduissa kohderyhmissä ja sen kanavointiastetta heikentävä vaikutus voidaan helposti korvata muilla mainoskanavilla. Tulkitsemme, että kannattamamme itsensä toimesta markkinointi ei sulje pois esimerkiksi alalle tyypillistä mediatoimistojen käyttöä mainonnan suunnittelussa ja hankinnassa, kun mainostaja on kuitenkin toimiluvanhaltija itse.

Mainonnan sisällölliset rajoitukset ehdotetussa rahapelilain 49 §:ssä vastaavat lähes sellaisenaan nykyistä arpajaislakia ja ovat MTV:n mielestä perustellut. MTV pitää sisällöllisiä rajoituksia sekä pelihaittojen vähentämisen että kanavointiasteen nostamisen näkökulmasta huomattavasti parempana vaihtoehtona kuin kansainvälisiä somejättejä lopulta suosivia rajoituksia kotimaiseen mediaan. Erityisesti vaihtoehtoisissa malleissa esillä olevat tv- ja radiomainonnan kellonaikarajaukset paitsi eivät näkemyksemme mukaan onnistuisi vähentämään pelihaittoja, myös heikentäisivät kanavointivaikutusta merkittävästi sekä ohjaisivat markkinointia haitallisempiin mainonnan muotoihin.

Lain 50 §:ään ehdotettu kielto kohdistaa markkinointia alaikäisiin tai haavoittuvassa asemassa oleviin on nähdäksemme tarpeen. Pykälän perusteluihin toivomme vielä selkeyttä. Katsomme, että alaikäisille suunnattuina on pidettävä mainoksia, jotka esitetään nimenomaan lapsille ja nuorille kohdennetun sisällön yhteydessä tai mainoksia, jotka on suunnattu lapsille ja nuorille. MTV ei joka tapauksessakaan tule tällaista mainontaa näyttämään. Sen sijaan esimerkiksi koko väestölle suunnatut sisällöt, joita voivat mahdollisesti katsella myös alaikäiset, kuuluvat käsityksemme mukaan sisältöihin, joiden yhteydessä on mahdollista markkinoida, kunhan markkinointi ei kohdistu alaikäisiin. Tämä on ymmärryksemme esitysluonnoksen pohjalta ja linjassa esimerkiksi

urheilutapahtumia koskevien linjausten kanssa. Toivomme, että tämä käy myös selkeästi ilmi lainsäädännössä, jotta asiasta ei ole monia eri tulkintoja.

MTV pitää järkevänä rahapelilain 52 §:ään ehdotettavaa varsin kattavaa informaatiovelvollisuutta markkinoinnin yhteydessä. Informointivelvollisuus helpottaa lisensioitujen ja lisensioimattomien rahapelien erottamista toisistaan. Samalla MTV huomauttaa, että kun laittoman ja laillisen mainonnan erottelusta tehdään näin helppoa lainsäädännön nojalla, olisi sekä sääntelyssä että etenkin lain toimeenpanossa ja resursoinnissa syytä kiinnittää erityistä huomiota sääntelyn ulkopuolisen mainonnan valvontaan, oli kyse sitten lisensioimattomasta rahapeliyhtiöstä tai muuten laittomasti tapahtuvasta mainonnasta.

Samalla kun vastuullisesti ja lain mukaan toimiville tahoille asetetaan nyt laajat ja sinänsä hyvin perustellut sisältö- ja informaatiovelvoitteet, on markkinalta kitkettävä pois toimijat, jotka eivät toimi lain mukaan. Tämä vaatii valvontaresurssia nimenomaan laittoman markkinoinnin torjuntaan. Esimerkiksi Ruotsissa on kokemusta siitä, että valvontaresurssia on ollut valitettavan vähän laittoman toiminnan kitkemisessä. Tämä on pystyttävä Suomessa hoitamaan paremmin sääntelyn alusta asti, se on kaikkien markkinalla laillisesti toimivien etu sekä tukee niin pelihaittojen torjuntaa kuin verotulojen saamista Suomeen. Tuemmekin lämpimästi esitysluonnoksen vaikutusarvioissa todettua: ”Valvontaviranomaisella tulisi olla riittävät resurssit - - toimilupajärjestelmän ulkopuolisten toimijoiden valvontaan.”

e. Rahapelilain 5 luku – Valvonta

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

f. Rahapelilain 6 luku – Valvontamaksu

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

g. Rahapelilain 7 luku – Rahapelitoiminnan ja -markkinoinnin kieltäminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

h. Rahapelilain 8 luku – Maksuliikenteen ja verkkoliikenteen estäminen ja verkkosisällön poistaminen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

i. Rahapelilain 9 luku – Seuraamukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

j. Rahapelilain 10 luku – Valtionavustukset pelihaittojen ehkäisyyn ja vähentämiseen

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

k. Rahapelilain 11 luku – Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tehtävät rahapelihaittojen ehkäisyssä ja vähentämisessä

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

l. Rahapelilain 12 luku – Muutoksenhaku

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

m. Rahapelilain 13 luku – Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

MTV katsoo, että uuden markkinan avautuessa voimaantulon siirtymäajan tulisi olla niin lyhyt kuin mahdollista. Hallituksen esityksessä todetaan, että valvontaviranomaisella on velvollisuus käsitellä toimilupahakemus kuuden kuukauden kuluessa. Tästä seuraa mielestämme loogisesti, että siirtymäaika lain voimaantuloon olisi kuusi kuukautta ja rahapelilaki voisi näin tulla kokonaisuudessaan voimaan jo 1.7.2026 alkaen.

Eryteisesti markkinoinnin näkökulmasta erilaisilla somealustoilla mainontaa myös tehdään jo nyt varsin laajasti ja laittomasti, joten laillinen markkinointi tulisi tuoda samalle tasolle mahdollisimman pian. Samalla luonnollisesti alkaisi markkinointi myös pelihaittojen torjuntaan liittyen.

Lyhyemmällä siirtymäajalla olisi positiivinen vaikutus myös valtion verotuloihin ja myönteinen kilpailuvaikutus, koska se tasaisi kilpailuasetelmaa Veikkauksen sekä uusien toimiluvanhaltijoiden välillä.

n. Arpajaislain muutosehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

o. Muut lakiehdotukset

Voitte kirjoittaa vastauksenne alla olevaan tekstikenttään

-

4. Muut mahdolliset näkemykset ja huomiot esitysluonnoksesta

Onko teillä muita näkemyksiä tai huomioita esitysluonnoksesta?

Hallituksen esitys vaikuttaa MTV:n toimintaan luonnollisesti erityisesti markkinointia koskevan sääntelyn osalta. Tuemme lämpimästi sitä, että mainonta kotimaisissa medioissa on mahdollista markkinoinnin sisältöä koskeva sääntely huomioiden. MTV katsoo myös, että rahapelien mainonnan määrän maltillisena pitäminen on perusteltua ja sitoutuu siihen osaltaan. MTV:llä on vastuu niin kuluttajille, mainostaja-asiakkaille kuin koko yhteiskunnalle ja tätä vastuuta toteutamme paitsi noudattamalla sääntelyä, myös päätoimittajan ja julkaisijan vastuun kautta sekä omavalvonnalla ja itsesääntelyllä.

MTV:n lähettämä mainonta on täysin läpinäkyvää, helposti valvottavaa ja vastuullisesti toteutettua. Toivommekin, että rahapelejä koskeva sääntely on mahdollistavaa ja selkeää. Annamme mielellämme lisätietoja ja osallistumme mielellämme keskusteluun niin pelihaittojen vähentämisestä kuin rahapelien kanavointiasteen nostamisestakin.

Aherto Suvi
MTV Oy